

Inleiding

In Nederland komen bij historische leidaken twee methoden verreweg het meest voor. Bij daken die zijn bedekt met rechthoekige leien, spreken we van **Maasdekking**. Als de leien een schubvorm hebben en in schuine rijen op het dak zijn gelegd, is er sprake van **Rijndekking**. Het verrichten van onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan leien daken is specialistisch werk. In dit infoblad is informatie te vinden over zaken die spelen bij het vernieuwen van historische leidaken en het belang van het toepassen van de URL 4010.

Wat houdt de Uitvoeringsrichtlijn Historisch leidak in?

In de richtlijn wordt nauwkeurig omschreven hoe herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan een historisch leidak moeten worden uitgevoerd. Daarbij wordt het volgende onderscheid gemaakt: 1- Eisen aan de voorbereiding; 2- Eisen aan de kwaliteit van de toe te passen leien; 3- Eisen aan de uitvoering, inclusief zeer uitvoerige detailtekeningen.

Wat is belangrijk bij herstel?

1. Zorgvuldig vooronderzoek

Tijdens een vooronderzoek moet worden vastgesteld om wat voor leien het gaat en uit welke steengroeve ze afkomstig zijn. De nieuwe lei moet qua kleur, structuur, kwaliteit en afmetingen vergelijkbaar zijn. Een verkeerde keuze leidt tot een afwijkend uiterlijk of een verkorte levensduur. Ook de kwaliteit van de bestaande leien moet goed worden onderzocht. Gezien de beperkte levensduur van een lei (circa 80 jaar) wordt deelvervanging bij herstelwerkzaamheden in het algemeen afgeraden (zie foto).

2. Het correct plaatsen van de leien

Leien zijn een natuurproduct, elke lei is anders. De dikste leien kunnen het best onderaan het dak worden aangebracht, omdat die het meeste regenwater te verduren krijgen. Ook de minimaal vereiste overlap van de leien is een belangrijk gegeven als het gaat om het in stand houden van een bepaalde kwaliteit van het dak. De overlap is afhankelijk van de dakhelling. Een te kleine overlap (zie foto) leidt onherroepelijk tot lekkages.

3. Het zorgvuldig aanbrengen van lood

Door de starre vorm van leien en de sterk wisselende dakvormen is toepassing van lood noodzakelijk om alle aansluitingen goed waterdicht te krijgen. Lood en leien zijn daarom onlosmakelijk met elkaar verbonden! Voor het aanbrengen van lood bij een historisch leiendak is vakmanschap vereist. Dit blijkt ook uit het grote assortiment traditioneel gereedschap dat een vakman nodig heeft om het dak goed waterdicht te krijgen (zie foto). Lood dat onzorgvuldig is aangebracht zal snel leiden tot lekkages.

Hoe foutief herstel te voorkomen?

Herstel van historisch leiwerk is zeer specialistisch werk. Er is veel kennis en ervaring voor vereist. Daarom verdient het aanbeveling bij herstelwerkzaamheden een erkende aannemer het werk te laten uitvoeren. Een overzicht van erkende aannemers is te vinden op de website van de ERM (<https://www.stichtingerm.nl/bedrijven>). Mocht uw aannemer niet erkend zijn, dan is kennis van de URL 4010 een vereiste. De URL bevat veel informatie en een compleet overzicht van alle eisen waar bij het herstel van een historisch leidak aan moet worden voldaan. De URL is gratis te downloaden van de ERM-website (<https://www.stichtingerm.nl/richtlijnen/url4010>).